DOMSTOLENS DOM

den 18 november 2003 *

I mål C-216/01,

angående en begäran enligt artikel 234 EG, från Handelsgericht Wien (Österrike), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Budějovický Budvar, národní podnik

och

Rudolf Ammersin GmbH,

angående ett förhandsavgörande avseende tolkningen av artiklarna 28 EG, 30 EG och 307 EG samt av rådets förordning (EEG) nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EGT L 208, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 43, s. 153) i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 535/97 av den 17 mars 1997 (EGT L 83, s. 3),

* Rättegångsspråk: tyska.

meddelar

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden V. Skouris, avdelningsordförandena P. Jann, C.W.A. Timmermans (referent), C. Gulmann och J.N. Cunha Rodrigues samt domarna D. A.O. Edward, A. La Pergola, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric och S. von Bahr,

generaladvokat: A. Tizzano,
justitiesekreterare: biträdande justitiesekreteraren H. von Holstein,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Budějovický Budvar, národní podnik, genom S. Kommar, Rechtsanwalt,

— Rudolf Ammersin GmbH, genom C. Hauer, Rechtsanwalt,

— Österrikes regering, genom C. Pesendorfer, i egenskap av ombud,

— Tysklands regering, genom W.-D. Plessing och A. Dittrich, båda i egenskap av ombud,

— Frankrikes regering, genom G. de Bergues och L. Bernheim, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom A.-M. Rouchaud, i egenskap av ombud, biträdd av B. Wägenbaur, Rechtsanwalt,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid förhandlingen den 19 november 2002 av: Budejovický Budvar, národní podnik, företrädd av S. Kommar, Rudolf Ammersin GmbH, företrädd av C. Hauer, D. Ohlgart och B. Goebel, Rechtsanwälte, och kommissionen, företrädd av A.-M. Rouchaud, biträdd av B. Wägenbaur,

och efter att den 22 maj 2003 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande

följande

Dom

1 Handelsgericht Wien har, genom beslut av den 26 februari 2001 som inkom till domstolens kansli den 25 maj samma år, i enlighet med artikel 234 EG ställt fyra frågor om tolkningen av artiklarna 28 EG, 30 EG och 307 EG samt av rådets förordning (EEG) nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EGT L 208, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 43, s. 153) i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 535/97 av den 17 mars 1997 (EGT L 83, s. 3) (nedan kallad förordning nr 2081/92).

2 Frågorna har uppkommit i en tvist mellan Budějovický Budvar, národní podnik (nedan kallat Budvar), med säte i staden Česke Budějovice (Tjeckiska republiken), och Rudolf Ammersin GmbH (nedan kallat Ammersin), ett bolag med säte i Wien (Österrike) som bedriver grossistverksamhet, beträffande Budvars ansökan om att Ammersin skall förbjudas att med användning av varumärket American Bud saluföra öl som har tillverkats av bryggeriet Anheuser-Busch Inc. (nedan kallat Anheuser-Busch), med säte i Saint Louis (Amerikas förenta stater), på den grunden att användningen av beteckningen Bud i Österrike är förbehållen öl som har tillverkats i Tjeckiska republiken.

Tillämpliga bestämmelser

Internationell rätt

3 I artikel 34.1 i Wienkonventionen om statssuccession avseende traktater av den 23 augusti 1978 föreskrivs:

"När en eller flera delar av en stats territorium avsöndras för att skapa en eller flera stater, oavsett om den föregående staten kvarstår eller inte, skall

a) de avtal som vid tidpunkten för statssuccessionen gäller gentemot hela den föregående staten även gälla gentemot varje efterträdande stat som skapats på detta sätt,

b) de avtal som vid tidpunkten för statssuccessionen endast gäller gentemot den del av den föregående staten som har blivit en efterträdande stat endast gälla gentemot denna efterträdande stat."

Gemenskapsrätten

4 Artikel 307 första och andra styckena EG har följande lydelse:

"De rättigheter och förpliktelser som följer av avtal som ingåtts före den 1 januari 1958 eller, för stater som senare ansluter sig, före tidpunkten för deras anslutning mellan å ena sidan en eller flera medlemsstater och å andra sidan ett eller flera tredje länder skall inte påverkas av bestämmelserna i detta fördrag.

I den mån dessa avtal inte är förenliga med detta fördrag skall den eller de berörda medlemsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för att undanröja det som är oförenligt med fördraget. Medlemsstaterna skall vid behov bistå varandra i detta syfte och i förekommande fall inta en gemensam hållning."

5 I sjunde skälet i förordning nr 2081/92 anges att "[d]et finns ... nationella olikheter i sättet att ordna registrering av ursprungsbeteckning och geografisk beteckning. En gemenskapsmetod bör planeras. Ett gemensamt regelverk för skydd av dessa beteckningar gör det möjligt att utveckla dessa, eftersom ett sådant skydd med enhetlig metod säkerställer konkurrens på lika villkor mellan produkter med sådana beteckningar och höjer produkternas trovärdighet i konsumenternas ögon."

6 I artikel 1.1 och 1.2 i förordning nr 2081/92 föreskrivs följande:

"1. Denna förordning fastställer regler för skydd av ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar för sådana jordbruksprodukter som är avsedda att förtäras av människor och som avses i bilaga 2 till fördraget och för sådana livsmedel som avses i bilaga 1 till denna förordning och de jordbruksprodukter som förtecknats i bilaga 2 till denna förordning.

...

2. Denna förordning skall tillämpas utan att påverka andra särskilda gemenskapsregler."

7 I bilaga 1 till samma förordning, med rubriken "Livsmedel som avses i artikel 1.1", anges "Öl" i första strecksatsen.

8 Artikel 2.1 och 2.2 i förordning nr 2081/92 har följande lydelse:

"1. Gemenskapsskydd för ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar skall erhållas i enlighet med denna förordning.

2. I denna förordning används följande uttryck med de betydelser som här anges:

a) ursprungsbeteckning: Namn på en region, en ort eller i undantagsfall ett land, använt för att beskriva en jordbruksprodukt eller ett livsmedel

— som härstammar från ifrågavarande region, ort eller land,

och

— vars kvalitet eller egenskaper helt eller väsentligen beror på viss geografisk omgivning med de naturliga och mänskliga faktorer som därtill hör och vars framställning, bearbetning och beredning äger rum i det ifrågavarande geografiska området.

b) geografisk beteckning: Namn på en region, en ort eller i undantagsfall ett land, använt för att beskriva en jordbruksprodukt eller ett livsmedel

— som härstammar från ifrågavarande region, ort eller land,

och

— som besitter viss kvalitet, har visst anseende eller äger viss annan egenskap som kan hänföras till detta geografiska ursprung och som framställs, bearbetas och bereds i det ifrågavarande geografiska området."

9 I artiklarna 5–7 i förordning nr 2081/92 beskrivs förfarandet för registrering av de geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar som avses i artikel 2 i denna förordning, det så kallade normala förfarandet. Enligt artikel 5.4 i samma förordning skall ansökan om registrering inges till den medlemsstat där det ifrågavarande geografiska området är beläget. Enligt artikel 5.5 första stycket i nämnda förordning skall medlemsstaten kontrollera att ansökan är välgrundad och sedan tillställa Europeiska gemenskapernas kommission den.

10 Mot bakgrund av att det tar en viss tid för kommissionen att behandla en ansökan om registrering och att det i avvaktan på ett beslut om registrering av en beteckning är lämpligt att låta medlemsstaten bevilja ett nationellt övergångsskydd, ändrades förordning nr 2081/92 genom förordning nr 535/97, varigenom det efter första stycket i artikel 5.5 i förstnämnda förordning infördes följande text:

"Den medlemsstaten får bara övergångsvis på nationell nivå bevilja ett skydd i betydelsen enligt denna förordning och i förekommande fall en anpassningsperiod för en beteckning som på detta sätt vidarebefordras från och med den dag den vidarebefordras; ...

Det nationella övergångsskyddet skall upphöra att gälla från och med den dag då ett beslut om registrering fattas med stöd av denna förordning. ...

Den berörda medlemsstaten skall bära hela ansvaret för följderna av ett sådant nationellt skydd för det fall beteckningen inte skulle vara registrerad i betydelsen enligt denna förordning.

De åtgärder som har vidtagits av medlemsstaterna med stöd av andra stycket skall endast ha verkan på det nationella planet och får inte påverka handeln inom gemenskapen."

11 Artikel 12 i förordning nr 2081/92 har följande lydelse:

"1. Utan att påverka tillämpningen av internationella överenskommelser kan denna förordning också tillämpas på en jordbruksprodukt eller ett livsmedel från tredje land under följande förutsättningar:

— Tredje land kan ge samma eller likvärda garantier som de som avses i artikel 4.

— Tredje land har ordnat kontroll likvärd den som föreskrivs i artikel 10.

— Tredje land är berett att ge skydd likvärt det som är tillgängligt inom gemenskapen för motsvarande jordbruksprodukter eller livsmedel som härstammar från gemenskapen.

2. Om tredje lands skyddade beteckning sammanfaller med en skyddad beteckning i gemenskapen, skall registrering ske med vederbörlig hänsyn till lokalt och traditionellt språkbruk och till risken för förväxling i praktiken.

Bruk av sådana beteckningar skall vara tillåtet endast om produktens ursprungsland är klart och tydligt angivet i märkningen."

12 Genom artikel 17 i förordning nr 2081/92 infördes ett förenklat förfarande för registrering, som är tillämpligt på registrering av beteckningar som redan fanns när förordningen trädde i kraft. I denna bestämmelse föreskrivs bland annat att medlemsstaterna, inom sex månader efter det att förordning nr 2081/92 har trätt i kraft, skall meddela kommissionen vilka beteckningar de önskar registrera i enlighet med denna förordning.

13 För att bland annat ta hänsyn till den omständigheten att det första förslaget till registrering av geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar, vilket kommissionen skulle utarbeta i enlighet med artikel 17.2 i förordning nr 2081/92, inte presenterades för Europeiska unionens råd förrän i mars 1996, när större delen av den övergångstid om fem år som föreskrevs i artikel 13.2 i samma förordning hade löpt ut, ersattes genom förordning nr 535/97, som trädde i kraft den 28 mars 1997, sistnämnda punkt med följande text:

"Medlemsstaterna får dock, med undantag från punkt 1 a och 1 b, behålla nationella ordningar om rätt att bruka beteckningar som registrerats i enlighet med artikel 17 under en period av högst fem år efter den dag registreringen offentliggörs under förutsättning att

— produkterna lagligen har marknadsförts med användning av dessa beteckningar under minst fem år före den dag denna förordning offentliggörs,

— företagen lagligen har marknadsfört produkterna i fråga med fortlöpande användning av beteckningarna under den period som avses i första strecksatsen,

— märkningen klart anger produktens verkliga ursprung.

Detta undantag får dock inte leda till att produkterna fritt marknadsförs på en medlemsstats territorium, där dessa beteckningar är förbjudna."

Nationell rätt

14 Den 11 juni 1976 ingicks ett avtal mellan Republiken Österrike och Tjeckoslovakiska socialistiska republiken om skydd för härkomstbeteckningar, ursprungsbeteckningar och andra beteckningar som anger jordbruksprodukters och industriella produkters ursprung (nedan kallat det bilaterala avtalet).

15 Efter det att det bilaterala avtalet hade godkänts och ratificerats, offentliggjordes det i *Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich* den 19 februari 1981 (BGBl.1981/75). Det bilaterala avtalet trädde i kraft den 26 februari 1981 för att gälla på obegränsad tid i enlighet med artikel 16.2 i samma avtal.

16 I artikel 1 i det bilaterala avtalet föreskrivs följande:

"Medlemsstaterna åtar sig att vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att härkomstbeteckningar, ursprungsbeteckningar och andra beteckningar som anger härkomsten för jordbruksprodukter och industriella produkter, vilka tillhör de kategorier som avses i artikel 5 och som närmare anges i artikel 6 samt namn och bilder som omnämns i artiklarna 3, 4 och 8.2, skyddas mot illojal konkurrens i näringsverksamhet."

17 I artikel 2 i det bilaterala avtalet föreskrivs följande:

"Med härkomstbeteckningar, ursprungsbeteckningar och andra beteckningar som anger härkomsten i den mening som avses i detta avtal, avses alla de beteckningar som direkt eller indirekt hänför sig till produkternas härkomst. Sådana beteckningar består i allmänhet av en geografisk beteckning. Det kan dock även vara fråga om beteckningar av annat slag om dessa, i förhållande till en viss produkt, av berörda personer i ursprungslandet uppfattas som en beteckning för det land där produkten har framställts. Nämnda beteckningar kan, förutom hänvisningen till det geografiska område som produkten kommer från, även innehålla information om produktens kvalitet. Sådana särskilda egenskaper hos produkten är uteslutande eller till övervägande del en följd av geografisk eller mänsklig påverkan."

18 I artikel 3.1 i det bilaterala avtalet anges att

"... tjeckoslovakiska beteckningar som uppräknas i ett avtal som ingåtts i enlighet med artikel 6 får i Republiken Österrike endast användas för tjeckoslovakiska produkter".

19 I artikel 5.1 B andra punkten i det bilaterala avtalet omnämns öl bland de tjeckiska produktkategorier som berörs av det skydd som detta avtal medför.

20 Artikel 6 i det bilaterala avtalet har följande lydelse:

"De beteckningar på produkter som omfattas av villkoren i artiklarna 2 och 5, och som åtnjuter skydd enligt avtalet och följaktligen inte utgör generiska beteckningar, skall räknas upp i ett avtal som skall ingås mellan de två avtalsslutande staternas regeringar."

21 Artikel 7 i det bilaterala avtalet har följande lydelse:

"1. Om de namn eller beteckningar som är skyddade enligt artiklarna 3, 4, 6 och 8.2 i detta avtal används i strid med dessa bestämmelser i näringsverksamhet för att beteckna produkter, bland annat på förpackningar eller omslag, på fakturor, fraktsedlar eller på andra affärshandlingar eller i reklam, får alla de rättsliga eller administrativa åtgärder vidtas som föreskrivs i lagstiftningen i den avtalsslutande medlemsstat, i vilken skydd begärts och som syftar till att bekämpa illojal konkurrens och förhindra att otillåtna beteckningar används, i enlighet med de villkor som fastställs i denna lagstiftning och med beaktande av artikel 9.

2. Om det i näringsverksamhet föreligger en risk för förväxling skall punkt 1 även tillämpas när de beteckningar som är skyddade enligt avtalet används i en ändrad form eller för andra produkter än dem som de enligt det avtal som avses i artikel 6 kan hänföras till.

3. Punkt 1 är även tillämplig när de enligt avtalet skyddade beteckningarna används i en översättning eller i en hänvisning till faktisk härkomst eller i samband med uttryck som art, typ, sätt, efterbildning eller liknande.

4. Punkt 1 är inte tillämplig på översättningar av beteckningar i en av de avtalsslutande staterna om översättningen består av ett ord som ingår i vanligt språkbruk i den andra avtalsslutande staten."

22 I artikel 16.3 i det bilaterala avtalet föreskrivs att de två avtalsslutande parterna skriftligen och på diplomatisk väg kan säga upp avtalet med ett års varsel.

23 I enlighet med artikel 6 i det bilaterala avtalet slöts ett avtal om tillämpningen av det bilaterala avtalet (nedan kallat tillämpningsavtalet) den 7 juni 1979. Enligt artikel 2.1 i detta avtal, trädde det i kraft samtidigt som det bilaterala avtalet, det vill säga den 26 februari 1981. Det offentliggjordes i *Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich* den 19 februari 1981 (BGBl. nr 1981/76).

24 I bilaga B till tillämpningsavtalet föreskrivs följande:

"Tjeckoslovakiska beteckningar för jordbruks- och industriella produkter

...

B. Livsmedel och jordbruk (förutom vin)

...

2. Öl

Tjeckiska socialistiska republiken

...

Bud

Budějovické pivo

Budějovické pivo Budvar

Budějovický Budvar

..."

25 Den 17 december 1992 förklarade det tjeckiska nationella rådet att Tjeckiska republiken anser att den, i enlighet med gällande folkrättsliga principer och i den omfattning som följer därav, från och med den 1 januari 1993 är bunden av de multilaterala och bilaterala avtal som Tjeckiska och Slovakiska federativa republiken var part i vid den tidpunkten.

26 Genom grundlag nr 4/1993, av den 15 december 1992 bekräftades att Tjeckiska republiken skall överta de rättigheter och skyldigheter som enligt internationell rätt åvilade Tjeckiska och Slovakiska federativa republiken vid den tidpunkt då denna upplöstes.

27 Förbundskanslerns tillkännagivande angående gällande bilaterala avtal mellan Republiken Österrike och Tjeckiska republiken (BGBl. III 1997/123, nedan kallat förbundskanslerns tillkännagivande) har följande lydelse:

"På grundval av en gemensam granskning av de bilaterala avtalen mellan Republiken Österrike och Tjeckiska republiken av behöriga myndigheter i de båda länderna har det konstaterats att följande bilaterala avtal, på grundval av allmänt erkända folkrättsliga principer, var i kraft mellan Republiken Österrike och Tjeckiska republiken den 1 januari 1993, den dag då Tjeckiska republiken efterträdde Tjeckiska och Slovakiska federativa republiken på denna stats territorium, och från den dagen skall tillämpas av de behöriga myndigheterna i de två länderna inom ramen för deras respektive rättsordningar:

...

19. Avtal som ingåtts mellan Republiken Österrike och Tjeckoslovakiska socialistiska republiken om skydd för härkomstbeteckningar, ursprungsbeteckningar och andra beteckningar som anger jordbruksprodukters och industriella produkters härkomst, med bilagt protokoll av den 30 november 1977

Wien, den 11 juni 1976 (BGBl. nr 75/1981)

...

26. Tillämpningsavtal mellan Republiken Österrike och Tjeckoslovakiska socialistiska republiken om skydd för härkomstbeteckningar, ursprungsbeteckningar och andra beteckningar som anger jordbruksprodukters och industriella produkters härkomst

Prag, den 7 juni 1979 (BGBl. nr 76/1981)

..."

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

28 Budvar saluför öl, bland annat under varumärkena Budějovický Budvar och Budweiser Budvar, och exporterar ölet Budweiser Budvar till särskilt Österrike.

29 Ammersin saluför bland annat öl av märket American Bud, som tillverkas av bryggeriet Anheuser-Busch och som Ammersin köper från bolaget Josef Sigl KG (nedan kallat Josef Sigl), Obertrum (Österrike), som har ensamrätt avseende import av nämnda öl till Österrike.

30 I ansökan av den 22 juli 1999, genom vilken talan anhängiggjordes, yrkade Budvar vid den hänskjutande domstolen att Ammersin skulle förbjudas att på österrikiskt territorium inom ramen för sin näringsverksamhet använda beteckningen Bud, eller liknande beteckningar som lätt kan förväxlas, för öl eller liknande produkter eller i samband med dessa produkter, förutom vad beträffar Budvars produkter. Vidare yrkade Budvar att samtliga beteckningar som är

oförenliga med detta förbud skulle avlägsnas samt att räkenskaperna skulle framläggas och domen offentliggöras. Denna ansökan åtföljdes av en ansökan om interimistiska åtgärder.

31 I talan i målet vid den nationella domstolen anförde Budvar huvudsakligen två rättsliga grunder.

32 För det första gjorde Budvar gällande att varumärket American Bud, som Anheuser-Busch har låtit registrera, är förväxlingsbart i den mening som avses i lagstiftningen mot illojal konkurrens med Budvars märken för vilka skydd innehas i Österrike, nämligen Budweiser, Budweiser Budvar och Bud.

33 För det andra påstod Budvar att användningen av beteckningen American Bud för ett öl från ett annat land än Tjeckiska republiken innebär ett åsidosättande av bestämmelserna i det bilaterala avtalet, eftersom beteckningen Bud som avses i bilaga B till tillämpningsavtalet utgör en skyddad beteckning i enlighet med artikel 6 i det bilaterala avtalet, som följaktligen uteslutande är förbehållen tjeckiska produkter.

34 Den 15 oktober 1999 biföll den hänskjutande domstolen Budvars begäran om interimistiska åtgärder.

35 Såväl Ammersins överklagande av detta beslut till Oberlandesgericht Wien (Österrike) som dess överklagande till Oberster Gerichtshof (Österrike) avslogs. Därefter företog Handelsgericht Wien en prövning av själva saken i målet.

36 Den hänskjutande domstolen har påpekat att Budvar, innan talan väcktes i målet vid den nationella domstolen, redan hade anhängiggjort en talan vid Landesgericht Salzburg (Österrike), som var identisk avseende såväl yrkanden som rättslig grund med den talan som väcktes i målet vid den nationella domstolen, med undantag av att den första talan väcktes mot Josef Sigl.

37 I detta parallella mål biföll Landesgericht Salzburg begäran om interimistiska åtgärder och Oberlandesgericht Linz (Österrike) avslog överklagandet av detta beslut. Genom beslut av den 1 februari 2000 avslog Oberster Gerichtshof revisionstalan mot det beslut som antagits i andra instans och fastställde beslutet om de interimistiska åtgärderna.

38 Den hänskjutande domstolen har angivit att Oberster Gerichtshofs beslut huvudsakligen grundades på följande skäl.

39 Oberster Gerichtshof, som endast prövat den grund som hänför sig till det bilaterala avtalet, fastslog att det förbud som har yrkats avseende Josef Sigl, som är motpart, kan utgöra hinder för den fria rörligheten för varor i den mening som avses i artikel 28 EG.

40 Den ansåg emellertid att detta hinder är förenligt med artikel 28 EG, eftersom skyddet för beteckningen Bud, såsom det föreskrivs i det bilaterala avtalet, omfattas av skyddet för industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i artikel 30 EG.

41 Enligt den hänskjutande domstolen förefaller det som om Oberster Gerichtshof har bedömt att beteckningen Bud är ”en enkel geografisk beteckning eller en indirekt härkomstbeteckning”, det vill säga en beteckning som inteförutsätter att

de garantier som kopplas till ursprungsbeteckningen — såsom att tillverkningen sker i enlighet med kvalitets- och tillverkningsnormer, vilka fastställs och kontrolleras av myndigheterna — iakttas. Beteckningen Bud omfattas dessutom av ett "absolut skydd", vilket är oberoende av om det föreligger någon risk för förväxling och vilseledande.

42 Mot bakgrund av de argument som har anförts vid den hänskjutande domstolen anser den senare att det är oklart hur de gemenskapsrättsliga frågor som har uppkommit i målet vid den nationella domstolen skall besvaras, bland annat eftersom det av domstolens rättspraxis inte framgår huruvida även så kallade enkla geografiska härkomstbeteckningar, som inte medför någon risk för vilseledande, omfattas av skyddet för industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i artikel 30 EG.

43 Under dessa omständigheter, beslutade Handelsgericht Wien att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

"1) Är tillämpningen av en bestämmelse i ett bilateralt avtal mellan en medlemsstat och ett tredje land enligt vilken en enkel/indirekt geografisk beteckning, som i ursprungslandet varken är ett namn på en region, en ort eller ett land, oberoende av om det föreligger någon risk för vilseledande eller inte, har ett absolut skydd såsom geografisk beteckning i den mening som avses i förordning nr 2081/92, förenlig med artikel 28 EG och/eller förordning nr 2081/92 om tillämpningen av denna bestämmelse kan utgöra ett hinder för handel med varor som lagligen saluförs i en annan medlemsstat?

2) Förhåller det sig på samma sätt när den geografiska beteckningen, som i ursprungslandet varken är ett namn på en region, en plats eller ett land, i ursprungslandet inte anses vara en geografisk beteckning för en bestämd produkt och inte heller en enkel eller indirekt geografisk beteckning?

3) Skall den första och den andra frågan besvaras på samma sätt när det bilaterala avtalet är ett avtal som medlemsstaten ingick före dess anslutning till Europeiska unionen och som det efter dess anslutning till Europeiska unionen genom en regeringsförklaring överförde på en stat som efterträdde den ursprungliga avtalsslutande staten?

4) Åläggs en medlemsstat enligt artikel 307 andra stycket EG att tolka ett sådant bilateralt avtal som denna stat ingått före dess anslutning till Europeiska unionen med ett tredje land så, att avtalet står i överensstämmelse med gemenskapsrätten enligt artikel 28 EG och/eller förordning nr 2081/92 på så sätt att det i avtalet fastställda skyddet för en enkel/indirekt geografisk beteckning som i ursprungslandet varken är ett namn på en region, en plats eller ett land, endast skall anses avse ett skydd mot vilseledande och inte ett absolut skydd för en geografisk beteckning i den mening som avses i förordning nr 2081/92?"

Tolkningsfrågorna

Huruvida begäran om förhandsavgörande kan upptas till sakprövning

Yttranden som har inkommit till domstolen

44 Budvar har gjort gällande att det i målet vid den nationella domstolen rör sig om bestämmelser i ett bilateralt avtal som har ingåtts mellan en medlemsstat och ett tredje land, på vilka gemenskapsrätten inte är tillämplig enligt artikel 307 första stycket EG. Tolkningen av sådana bestämmelser ankommer uteslutande på den nationella domstolen. Under dessa omständigheter är det varken nödvändigt eller tillåtet att ett förhandsavgörande lämnas.

45 Enligt den österrikiska regeringen kan inte den första frågan prövas i den del som den avser huruvida skyddet enligt det bilaterala avtalet är förenligt med förordning nr 2081/92. Det rör sig nämligen om en hypotetisk fråga, eftersom det i beslutet om hänskjutande inte finns något som tyder på att det föreligger eller planeras en registrering i den mening som avses i denna förordning avseende någon av de berörda produkterna.

46 Kommissionen har anfört att det är möjligt att tolkningsfrågorna är hypotetiska och därmed inte kan prövas. Detta har anförts bland annat mot bakgrund av följande tre omständigheter: Den hänskjutande domstolen har för det första uppenbarligen inte samma uppfattning som Oberster Gerichtshof avseende den senare domstolens tolkning i beslutet om interimistiska åtgärder av den 1 februari 2000 av det bilaterala avtalet. Den har nämligen en avvikande uppfattning avseende att det skydd som följer av detta avtal är absolut. Den har för det andra inte angivit vilken sorts skydd som den ifrågavarande beteckningen i målet vid den nationella domstolen omfattas av och har för det tredje inte angivit huruvida den är bunden av nämnda tolkning.

Domstolens bedömning

47 Enligt domstolens fasta rättspraxis ankommer det, inom ramen för det samarbete mellan domstolen och de nationella domstolarna som har inrättats genom artikel 234 EG, uteslutande på den nationella domstol vid vilken tvisten anhängiggjorts och som har ansvaret för det rättsliga avgörandet att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till domstolen. Domstolen är följaktligen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som ställts av den nationella domstolen avser tolkningen av gemenskapsrätten. Domstolen har endast möjlighet att vägra att avgöra en tolkningsfråga som en nationell domstol har ställt då det är uppenbart att den begärda tolkningen av gemenskapsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten i målet vid den nationella

domstolen eller när frågan är hypotetisk eller när domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (se bland annat dom av den 13 mars 2001 i mål C-379/98, PreussenElektra, REG 2001, s. I-2099, punkterna 38 och 39).

48 Enligt Budvar kan tolkningsfrågorna inte prövas, mot bakgrund av att målet vid den nationella domstolen endast avser tolkning av nationella bestämmelser, nämligen det bilaterala avtalet och tillämpningsavtalet (nedan kallade de ifrågavarande bilaterala avtalen), och gemenskapsrätten inte är tillämplig i förevarande fall enligt artikel 307 första stycket EG.

49 Det skall härvid för det första konstateras att den tredje och den fjärde frågan avser tolkningen av artikel 307 EG mot bakgrund av omständigheterna i målet vid den nationella domstolen, under det att den första och den andra frågan avser tolkningen av gemenskapsrättsliga bestämmelser, nämligen artiklarna 28 EG och 30 EG samt förordning nr 2081/92, i syfte att möjliggöra för den hänskjutande domstolen att pröva huruvida de nationella bestämmelserna är förenliga med gemenskapsrätten. Det står klart att en sådan prövning är relevant avseende en eventuell tillämpning av artikel 307 EG i nämnda mål.

50 Vad beträffar den österrikiska regeringens argument att den första frågan är hypotetisk i den del som den avser förordning nr 2081/92, skall det konstateras att målet vid den nationella domstolen avser Budvars anspråk på en rättighet som för Ammersin skulle medföra ett förbud mot att saluföra vissa produkter under en skyddad beteckning, för vilken det har ifrågasatts huruvida den är förenlig med det regelverk som har införts genom förordning nr 2081/92, oberoende av om det föreligger en registrering i enlighet med nämnda förordning. Denna fråga är med andra ord på intet vis hypotetisk.

51 Vad slutligen beträffar kommissionens argument, skall det konstateras att de antaganden som den hänskjutande domstolen har gjort avseende det ifrågavarande skyddets art i det nationella målet endast utgör förutsättningar mot bakgrund av vilka tolkningsfrågorna har ställts. Domstolen skall inte pröva huruvida de är välgrundade.

52 Av det ovanstående följer att begäran om förhandsavgörande kan prövas.

Prövning i sak

Den första frågan

53 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida förordning nr 2081/92 eller artikel 28 EG utgör hinder för tillämpningen av en bestämmelse i ett bilateralt avtal mellan en medlemsstat och ett tredje land, enligt vilken en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning i detta tredje land har ett skydd i den importerande medlemsstaten, oberoende av om det föreligger någon risk för vilseledande, och detta skydd innebär att import av varor som lagligen saluförs i en annan medlemsstat kan hindras.

54 Denna fråga avser antagandet att beteckningen Bud utgör en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning, det vill säga en beteckning för vilken det inte föreligger något direkt samband mellan dels produktens kvalitet, anseende eller annan egenskap, dels produktens särskilda geografiska ursprung och som följaktligen inte omfattas av artikel 2.2 b i förordning nr 2081/92 (se dom av den 7 november 2000 i mål C-312/98, Warsteiner Brauerei, REG 2000, s. I-9187, punkterna 43 och 44). Denna beteckning är dessutom inte i sig ett geografiskt namn, utan innebär på sin höjd att konsumenterna ges information om att

produkter med denna beteckning härrör från en viss ort, region eller land (se dom av den 10 november 1992 i mål C-3/91, Exportur, REG 1992, s. I-5529, punkt 11; svensk specialutgåva, volym 13, s. I-159).

— Förordning nr 2081/92

Yttranden som har inkommit till domstolen

55 Budvar har gjort gällande att beteckningen Bud är en förkortning av namnet på staden Budweis, vars tjeckiska namn är Česke Budějovice och som är ursprungsorten för bolagets öl. Budvar menar att det följaktligen innefattas en geografisk hänvisning i beteckningen, att det finns ett samband mellan denna hänvisning och bryggeritraditionen i nämnda stad och att den hänför sig till ölet Budweis världsomfattande anseende som har sin grund i dess utmärkta kvalitet.

56 Enligt Budvar utgör beteckningen Bud, som är skyddad i Österrike enligt det bilaterala avtalet, således en geografisk beteckning eller en kvalificerad ursprungsbeteckning, det vill säga en beteckning som kan vara föremål för registrering enligt förordning nr 2081/92.

57 Härvid har Budvar gjort gällande att det följer av domstolens rättspraxis (domen i det ovannämnda målet Warsteiner Brauerei, punkt 47) att förordning nr 2081/92 inte utgör något hinder för en nationell lagstiftning, som liknar den som följer av det bilaterala avtalet, avseende ett skydd för geografisk beteckning eller en kvalificerad ursprungsbeteckning såsom Bud.

58 Budvar har dessutom påstått att om beteckningen Bud, såsom den är skyddad enligt det bilaterala avtalet, endast utgör något en enkel geografisk härkomstbeteckning — det vill säga en geografisk härkomstbeteckning för vilken det inte föreligger något samband mellan produktens egenskaper och dess geografiska härkomst — anges det i domen i det ovannämnda målet Warsteiner Brauerei, bland annat i punkt 54, att förordning nr 2081/92 inte utgör något hinder för tillämpningen av nationell lagstiftning eftersom sådana beteckningar uppenbarligen inte omfattas av nämnda förordnings tillämpningsområde.

59 Enligt Budvar regleras i förordning nr 2081/92 endast skyddet inom gemenskapen för de beteckningar som omfattas. Därav följer att det för det nationella skyddet enligt det bilaterala avtalet inte är relevant att göra åtskillnad mellan enkla geografiska härkomstbeteckningar och kvalificerade beteckningar såsom den hänskjutande domstolen har gjort. Mot bakgrund av domen i det ovannämnda målet Warsteiner Brauerei, bland annat punkterna 43 och 44, gäller detta oberoende av om det föreligger en risk för vilseledande eller inte.

60 Ammersin har gjort gällande att man av domen i det ovannämnda målet Warsteiner Brauerei inte kan utläsa något svar på den fråga som är föremål för tvisten vid den nationella domstolen, det vill säga frågan huruvida det absoluta skydd som geografiska beteckningar och kvalificerade ursprungsbeteckningar ges genom förordning nr 2081/92 kan beviljas på medlemsstatsnivå parallellt med det regelverk som införts genom denna förordning.

61 Denna fråga skall enligt Ammersin besvaras nekande, eftersom det följer av föremålet för, målsättningen med och strukturen i förordning nr 2081/92 att denna förordning uttömmande reglerar frågan när absolut skydd skall beviljas. Ammersin har för det första påstått att skyddet för beteckningar i denna förordning är underkastat särskilda villkor, enligt vilka det krävs att beteckningen skall vara ett namn på en ort och att det föreligger ett direkt samband mellan den berörda produktens kvalitet och orten varifrån den härrör (artikel 2.2 i nämnda förordning). För det andra beviljas detta skydd endast efter ett obligatoriskt förfarande för underrättelse, kontroll och registrering, bland annat en noggrann kontroll av att de krav som ställs på produken är uppfyllda (artikel 4 och följande artiklar i samma förordning).

62 Härav följer, enligt Ammersin, att förordning nr 2081/92 utgör hinder för nationell lagstiftning som innebär ett absolut skydd för geografiska beteckningar eller för ursprungsbeteckningar för vilka det inte kan säkerställas att de motsvarar de stränga krav som föreskrivs i nämnda förordning.

63 Stöd för denna tolkning återfinns enligt Ammersin i artikel 17 i förordning nr 2081/92, av vilken det följer att nationell lagstiftning om skydd för kvalificerade geografiska härkomstbeteckningar, däribland dem som grundas på bilaterala avtal, kan bibehållas efter den sexmånadersfrist som föreskrivs i denna bestämmelse endast om de har meddelats kommissionen inom denna frist.

64 De härkomstbeteckningar som skyddas enligt det bilaterala avtalet, bland annat beteckningen Bud, har emellertid inte meddelats inom denna frist, vilken för Republiken Österrikes del löpte ut den 30 juni 1999. De kan följaktligen inte längre skyddas.

65 Den österrikiska regeringen har anfört att om den beteckning som är i fråga i målet vid den nationella domstolen endast utgör en enkel geografisk härkomstbeteckning, följer det av domstolens rättspraxis att det skydd som ges enligt det bilaterala avtalet är förenligt med förordning nr 2081/92.

66 Denna regering har vidare anfört att det av domstolens rättspraxis även framgår att förordning nr 2081/92 inte heller utgör något hinder för tillämpningen av nationell lagstiftning, i vilken skydd för beteckningar som kan registreras i enlighet med nämnda förordning föreskrivs.

67 Den tyska regeringen har gjort gällande att skyddet för beteckningen Bud, såsom det föreskrivs i det bilaterala avtalet, är förenligt med förordning nr 2081/92 om det rör sig om en enkel geografisk härkomstbeteckning. Denna förordning är nämligen endast tillämplig på kvalificerade geografiska härkomstbeteckningar, det vill säga beteckningar med ett inre samband med den ifrågavarande produktens egenskaper eller kvalitet.

68 Om det i målet vid den nationella domstolen däremot rör sig om en kvalificerad härkomstbeteckning, skall det enligt nämnda regering beaktas att endast härkomstbeteckningar från medlemsstaterna kan registreras enligt förordning nr 2081/92 (se artikel 5.4 och 5.5 i nämnda förordning). Det följer av skälen i denna förordning att det förutsätts att det regelverk som föreskrivs i förordningen kompletteras med ett samarbete med tredje länder. Det föreligger emellertid inte något avtal mellan Europeiska unionen och Tjeckiska republiken.

69 Skyddet enligt det bilaterala avtalet medför således inte några invändningar, under förutsättning att de kvalificerade härkomstbeteckningar som avses innehållsmässigt motsvarar de krav som ställs i förordning nr 2081/92.

70 Den franska regeringen har gjort gällande att det genom artikel 12.1 i förordning nr 2081/92 godtas att internationella avtal som har slutits innan denna förordning trädde i kraft bibehålls.

71 Det står därför klart att skyddet för beteckningen Bud enligt det bilaterala avtalet inte kan vara oförenligt med förordning nr 2081/92, särskilt eftersom denna beteckning anses utgöra en skyddad ursprungsbeteckning, bland annat enligt Lissabonavtalet av den 31 oktober 1958 om skydd av ursprungsbeteckningar och deras internationella registrering, och har registrerats som en sådan av WIPO (World Intellectual Property Organization, Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten) år 1975.

72 Kommissionen har gjort gällande att det följer av rättspraxis att förordning nr 2081/92 inte utgör något hinder för att det i ett bilateralt avtal, eventuellt i förening med annan nationell lagstiftning, föreskrivs ett absolut skydd, det vill säga ett skydd mot användning av beteckningen oberoende av huruvida den medför en risk för vilseledande, avseende en geografisk beteckning, såsom den beteckning som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, för vilken det inte föreligger något samband mellan produktens egenskaper och dess geografiska härkomst.

Domstolens svar

73 Domstolen har redan fastslagit att det inte finns något i förordning nr 2081/92 som tyder på att enkla geografiska härkomstbeteckningar inte kan skyddas inom ramen för nationella bestämmelser i en medlemsstat (se domen i det ovannämnda målet Warsteiner Brauerei, punkt 45).

74 Förordning nr 2081/92 har till syfte att garantera att de geografiska beteckningar som omfattas av förordningen ges ett enhetligt skydd inom gemenskapen. Genom förordningen infördes en skyldighet att registrera geografiska beteckningar på gemenskapsnivå för att de skall kunna åtnjuta ett skydd i alla medlemsstater medan det nationella skydd som en medlemsstat ger geografiska beteckningar som inte uppfyller villkoren för registrering enligt förordning nr 2081/92 omfattas av denna medlemsstats nationella rätt och förblir begränsat till denna medlemsstats territorium (se domen i det ovannämnda målet Warsteiner Brauerei, punkt 50).

75 Denna tolkning påverkas inte av den omständigheten att det i den nationella lagstiftningen om skydd för de geografiska härkomstbeteckningar som är i fråga i målet vid den nationella domstolen föreskrivs ett absolut skydd, det vill säga ett skydd som gäller oberoende av om det föreligger någon risk för vilseledande.

76 Tillämpningsområdet för förordning nr 2081/92 påverkas nämligen inte av en sådan omständighet, utan avgörs huvudsakligen av beteckningens art, i den meningen att förordningen endast är tillämplig på beteckningar avseende en produkt för vilken det föreligger ett särskilt samband mellan dess egenskaper och dess geografiska ursprung, och av skyddets räckvidd i gemenskapen.

77 Det är klarlagt att, i ett sådant fall som det som avses i den första frågan, den beteckning som är i fråga i målet vid den nationella domstolen inte omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 2081/92. Dessutom är skyddet för beteckningen enligt de ifrågavarande bilaterala avtalen begränsat till att avse Republiken Österrikes territorium.

78 Mot bakgrund härav skall den första frågan besvaras så, i den del som den avser förordning nr 2081/92, att denna förordning inte utgör något hinder för tillämpningen av en bestämmelse i ett bilateralt avtal mellan en medlemsstat och ett tredje land, enligt vilken en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning i detta tredje land har ett skydd i den importerande medlemsstaten, oberoende av om det föreligger någon risk för vilseledande, och detta skydd innebär att import av varor som lagligen saluförs i en annan medlemsstat kan hindras.

— Artiklarna 28 EG och 30 EG

Yttranden som har inkommit till domstolen

79 Budvar har inledningsvis gjort gällande att målet vid den nationella domstolen endast avser direktimport till Österrike från ett tredje land, nämligen Förenta

staterna, och följaktligen inte har negativ inverkan på handeln inom gemenskapen. Det har således inte något samband med den inre marknaden och omfattas inte av tillämpningsområdet för artikel 28 EG.

80 Budvar har vidare anfört att artiklarna 28 EG och 30 EG, enligt domstolens rättspraxis, inte utgör något hinder för tillämpningen av bestämmelser i ett internationellt avtal mellan medlemsstater, avseende skydd för härkomstbeteckningar och ursprungsbeteckningar förutsatt att de skyddade beteckningarna inte är generiska i ursprungsstaten när detta avtal träder i kraft eller blir så därefter.

81 Enligt Budvar finns det ännu starkare skäl för att tillämpa denna rättspraxis på en situation som, såsom i målet vid den nationella domstolen, avser ett avtal mellan en medlemsstat och ett tredje land om ett sådant skydd. Detta gäller särskilt som det är ostridigt att — bland annat på grund av artikel 6 i det bilaterala avtalet där det uttryckligen anges — beteckningen Bud varken är eller har varit generisk.

82 Ammersin har gjort gällande att domstolens rättspraxis inte innebär att skydd för beteckningar såsom Bud är motiverat med hänvisning till artikel 30 EG. Endast enkla geografiska härkomstbeteckningar — det vill säga huvudsakligen ortnamn — som har ett gott anseende och som är av avgörande betydelse för kundtillströmningen för tillverkare på de orter som anges i beteckningarna är motiverade. Beteckningen Bud är emellertid inte ett ortnamn och är inte heller väl ansedd hos konsumenterna.

83 Ammersin har dessutom anfört att skyddet för beteckningen Bud inte heller kan motiveras med stöd av artikel 28 EG, det vill säga på grund av tvingande hänsyn till allmänintresset, bland annat konsumentskydd och gott handelsskick. För att uppnå dessa syften är det tillräckligt med ett skydd mot risken för vilseledande.

Under dessa omständigheter är det uppenbart att ett absolut skydd är oproportionerligt.

84 Den österrikiska regeringen har gjort gällande att artikel 28 EG, enligt domstolens fasta rättspraxis, inte utgör något hinder för import- och exportrestriktioner som är motiverade av skäl avseende skyddet för industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i artikel 30 EG, i den mån som dessa restriktioner är motiverade för att skydda de rättigheter som utgör det särskilda föremålet för denna äganderätt.

85 Såväl enkla geografiska härkomstbeteckningar som indirekta geografiska härkomstbeteckningar kan vara motiverade av sådana skäl.

86 Nämnda regering har gjort gällande att de beteckningar som skyddas genom det bilaterala avtalet — även om de inte utgör geografiska beteckningar eller kvalificerade ursprungsbeteckningar som kan anses omfattas av förordning nr 2081/92 — har ett särskilt anseende som kan motivera restriktioner för den fria rörligheten för varor.

87 Nämnda beteckningar infördes i bilagorna till tillämpningsavtalet enligt det förslag som lämnats av berörda personer och associationer i de ifrågavarande staterna, på grundval av konsumenternas förväntningar och i nära samarbete med berörda intressegrupper och myndigheter.

88 Syftet med det bilaterala avtalet är enligt den österrikiska regeringen att förhindra att skyddade beteckningar missbrukas och blir generiska.

89 Den tyska regeringen har gjort gällande att skyddet enligt det bilaterala avtalet för enkla geografiska härkomstbeteckningar utgör en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ restriktion i den mening som avses i artikel 28 EG. Denna åtgärd är emellertid motiverad enligt artikel 30 EG eftersom den avser skydd för industriell och kommersiell äganderätt eller, i andra hand, enligt artikel 28 EG på grund av tvingande hänsyn till allmänintresset, bland annat gott handelsskick eller konsumentskydd.

90 Vad beträffar artikel 30 EG har den tyska regeringen påstått att det framgår av domstolens rättspraxis att förbudet att använda beteckningen Bud, som följer av det bilaterala avtalet, innebär ett skydd för den kommersiella äganderätten av härkomstbeteckningar i den mening som avses i denna artikel och kan således motivera en restriktion som är förbjuden enligt artikel 28 EG.

91 Om det fastställs att den beteckning som är i fråga i målet vid den nationella domstolen utgör en enkel härkomstbeteckning, följer det härav att denna beteckning är skyddad mot risken för renommésnyltning. Det är dessutom utan betydelse att denna beteckning verkligen är väl ansedd eller att en obehörig person verkligen har gjort sig skyldig till renommésnyltning av härkomstbeteckningen vid saluföringen av produkter.

92 Den tyska regeringen har i andra hand gjort gällande att om det föreligger tvingande hänsyn till allmänintresset, bland annat gott handelsskick och konsumentskydd, har medlemsstaterna rätt att anta nationella bestämmelser avseende användningen av vilseledande beteckningar, utan att krav på att konsumenterna verkligen måste påverkas av vilseledandet föreligger. Detta har dessutom bekräftats genom olika direktiv.

93 Kommissionen har gjort gällande att förbudet mot att saluföra öl i Österrike med beteckningen American Bud, vilket följer av det bilaterala avtalet, utgör en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ importrestriktion, i den mening som avses i artikel 28 EG, som är motiverad, eftersom den avser att skydda industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i artikel 30 EG.

94 Härvid har kommissionen anfört att det framgår av domstolens rättspraxis att geografiska beteckningar såsom Bud, som åtnjuter ett absolut skydd enligt ett internationellt avtal även när det inte föreligger något samband mellan de ifrågavarande produkternas egenskaper och deras geografiska härkomst, omfattas av det undantag som föreskrivs i artikel 30 EG avseende industriell och kommersiell äganderätt.

Domstolens svar

95 Det skall erinras om att artiklarna 28 EG och 30 EG utan åtskillnad är tillämpliga på produkter som har sitt ursprung inom gemenskapen och på produkter som, oavsett deras ursprung, har övergått till fri omsättning i en av medlemsstaterna. Det är således under dessa förutsättningar som nämnda artiklar är tillämpliga beträffande det öl av märket American Bud som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 7 november 1989 i mål 125/88, Nijman, REG 1989, s. 3533, punkt 11).

96 I förevarande fall kan förbudet enligt det bilaterala avtalet mot att saluföra öl från andra länder än Tjeckiska republiken i Österrike under beteckningen Bud påverka import av den ifrågavarande produkten under denna beteckning från andra medlemsstater och därmed utgöra hinder för handeln inom gemenskapen. En sådan reglering utgör därför en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ restriktion i den mening som avses i artikel 28 EG (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen Nijman, punkt 12, och Exportur, punkterna 19 och 20).

97 En nationell lagstiftning, genom vilken användning av en geografisk beteckning för varor med ursprung i tredje länder som har övergått till fri omsättning i andra medlemsstater, där de saluförs lagenligt, innebär förvisso inte att import till den ifrågavarande medlemsstaten av dessa varor från andra medlemsstater är helt utesluten. En sådan bestämmelse kan dock försvåra saluföringen av varorna och följaktligen hindra handeln mellan medlemsstaterna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 december 2000 i mål C-448/98, Guimont, REG 2000, s. I-10663, punkt 26).

98 Det skall följaktligen prövas huruvida detta hinder för den fria rörligheten för varor kan motiveras mot bakgrund av gemenskapsrätten.

99 Vad beträffar ett absolut skydd av en härkomstbeteckning enligt ett bilateralt avtal, av huvudsakligen samma art som den som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, har domstolen redan fastslagit att syftet med ett sådant avtal är att förhindra att tillverkare i en av de avtalsslutande staterna använder en annan stats geografiska namn och därigenom drar nytta av anseendet hos produkter som tillverkas av företag i de regioner eller på de platser som namnen avser. Härigenom säkerställs en lojal konkurrens. Ett sådant syfte kan anses falla inom ramen för skyddet för industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i artikel 30 EG, under förutsättning att namnen i fråga inte blivit generiska i ursprungslandet vid tidpunkten för avtalets ikraftträdande eller därefter (se domen i det ovannämnda målet Exportur, punkt 37, och dom av den 4 mars 1999 i mål C-87/97, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola, REG 1999, s. I-1301, punkt 20).

100 Detta syfte utgör grunden för det skyddsregelverk som har införts genom de ifrågavarande bilaterala avtalen, vilket framgår av bland annat artiklarna 1, 2 och 6 i det bilaterala avtalet.

101 Om det således framgår av den hänskjutande domstolens undersökningar att användningen av beteckningen Bud, enligt sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i Tjeckiska republiken, innebär att en region eller en ort inom denna stats territorium utpekas och att skyddet av beteckningen är motiverat enligt artikel 30 EG, hindrar inte denna bestämmelse att detta skydd utvidgas till en annan medlemsstats territorium såsom i förevarande fall Republiken Österrike (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Exportur, punkt 38).

102 Med hänsyn till ovanstående överväganden skall den första frågan i den del som den avser artiklarna 28 EG och 30 EG besvaras på följande sätt. Artiklarna 28 EG och 30 EG hindrar inte tillämpningen av en bestämmelse i ett bilateralt avtal mellan en medlemsstat och ett tredje land, enligt vilken en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning i detta tredje land har ett skydd i den ifrågavarande medlemsstaten, oberoende av om det föreligger någon risk för vilseledande och detta skydd innebär att import av varor som lagligen saluförs i en annan medlemsstat kan hindras, under förutsättning att den skyddade beteckningen inte har blivit generisk i ursprungslandet vid tidpunkten för konventionens ikraftträdande eller därefter (se domen i det ovannämnda målet Exportur, punkt 39).

103 Den första frågan skall följaktligen besvaras så, att artikel 28 EG och förordning nr 2081/92 inte utgör något hinder för tillämpningen av en bestämmelse i ett bilateralt avtal mellan en medlemsstat och ett tredje land enligt vilken en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning i detta tredje land har ett skydd i den importerande medlemsstaten, oberoende av om det föreligger någon risk för vilseledande och detta skydd innebär att import av varor som lagligen saluförs i en annan medlemsstat kan hindras.

Den andra frågan

104 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida förordning nr 2081/92 eller artikel 28 EG utgör hinder för tillämp-

ningen av en bestämmelse i ett bilateralt avtal mellan en medlemsstat och ett tredje land, enligt vilken en beteckning som varken direkt eller indirekt i detta land hänför sig till produktens geografiska härkomst har ett skydd i den ifrågavarande medlemsstaten, oberoende av om det föreligger någon risk för vilseledande och detta skydd innebär att import av varor som lagligen saluförs i en annan medlemsstat kan hindras.

Yttranden som har inkommit till domstolen

105 Budvar har gjort gällande att det skydd för beteckningen Bud som ges enligt det bilaterala avtalet endast är oförenligt med artikel 28 EG om en association mellan å ena sidan den skyddade beteckningen, som innebär en ändring av hela lydelsen av den skyddade produktens tillverkningsort och å andra sidan den produkt som skyddas genom denna beteckning enligt dess konkreta utformning och dess tillverkningsort är helt utesluten i såväl den ifrågavarande medlemsstaten som det tredje landet. Tillämpningen av ett sådant skydd är förenligt med förordning nr 2081/92 även om en sådan association är helt utesluten.

106 Ammersin och den tyska regeringen har anfört att om beteckningen Bud i ursprungslandet varken anses vara en geografisk beteckning för en viss produkt eller en enkel eller indirekt geografisk beteckning, kan inte skydd för en sådan beteckning motiveras med hänvisning till skyddet för industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i artikel 30 EG.

Domstolen svar

107 Om det framgår av den hänskjutande domstolens undersökningar att beteckningen Bud, enligt sakomständigheterna och den rådande uppfattningen i

Tjeckiska republiken, inte innebär att någon region eller ort inom denna stats territorium direkt eller indirekt utpekas, uppkommer frågan huruvida ett absolut skydd av denna beteckning, såsom det skydd som föreskrivs i det bilaterala avtalet, som utgör hinder för den fria rörligheten för varor (se punkterna 96 och 97 i förevarande dom), kan vara motiverat mot bakgrund av artikel 30 EG eller på någon annan grund.

108 Om beteckningen inte innebär något sådant utpekande, kan skyddet för nämnda beteckning inte motiveras med hänvisning till skyddet för industriell och kommersiell äganderätt i den mening som avses i artikel 30 EG (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Exportur, punkt 37, och dom av den 7 maj 1997 i de förenade målen C-321/94–C-324/94, Pistre m.fl., REG 1997, s. I-2343, punkt 53). Detta påverkar emellertid inte ett eventuellt skydd som föreskrivs i bestämmelser på andra mer specifika rättsområden, såsom varumärkesrätten.

109 Under dessa omständigheter skall det prövas huruvida detta hinder kan motiveras på grund av tvingande hänsyn till allmänintresset, såsom gott handelsskick och konsumentskydd.

110 Om det fastställs att beteckningen Bud inte innehåller någon hänvisning till den geografiska härkomsten för de produkter som betecknas, skall det konstateras att det av de uppgifter som den hänskjutande domstolen har lämnat till domstolen inte framgår att skyddet för denna beteckning är ägnat att säkerställa att ekonomiska aktörer inte ges en otillbörlig fördel eller att konsumenterna inte vilseleds avseende nämnda produkters egenskaper.

111 Den andra frågan skall följaktligen besvaras så, att artikel 28 EG utgör hinder för tillämpningen av en bestämmelse i ett bilateralt avtal mellan en medlemsstat och ett tredje land, enligt vilken en beteckning som varken direkt eller indirekt i detta land hänför sig till produktens geografiska härkomst har ett skydd i den importerande medlemsstaten, oberoende av om det föreligger någon risk för

vilseledande eller inte och detta skydd innebär att import av varor som lagligen saluförs i en annan medlemsstat kan hindras.

Den tredje och den fjärde frågan

112 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje och den fjärde frågan, som skall prövas i ett sammanhang, för att få klarhet i huruvida artikel 307 första stycket EG skall tolkas så, att den möjliggör för en nationell domstol i en medlemsstat att tillämpa bestämmelser i bilaterala avtal, såsom dem som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, mellan denna stat och ett tredje land om skydd för en beteckning från detta tredje land, även om dessa bestämmelser visar sig vara oförenliga med bestämmelser i fördraget, mot bakgrund av att det rör sig om en skyldighet som följer av avtal som ingåtts innan den ifrågavarande medlemsstaten anslöts till Europeiska unionen. Vidare skall det prövas huruvida det andra stycket i nämnda artikel innebär att den nationella domstolen åläggs att tolka nämnda bestämmelser i överensstämmelse med gemenskapsrätten.

Yttranden som har inkommit till domstolen

113 Budvar har anfört att det bilaterala avtalet har ingåtts av Republiken Österrike innan den anslöt sig till Europeiska unionen, vilket ägde rum den 1 januari 1995, och att förbundskanslerns tillkännagivande år 1997, med andra ord efter anslutningen, enligt dess lydelse endast är av deklaratorisk art. Enligt Budvar har inte det bilaterala avtalet bibehållits genom denna förklaring, utan avtalet fortsatte att gälla efter delningen av Tjeckiska och Slovakiska federativa republiken den 1 januari 1993 med stöd av folkrättsliga bestämmelser om statssuccession.

114 Under dessa omständigheter har Budvar gjort gällande att Republiken Österrike hade rätt, med stöd av artikel 307 första stycket EG, såsom domstolen tolkat den, eller till och med var tvungen, enligt folkrätten, att vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa det skydd för beteckningen Bud som föreskrivs i det bilaterala avtalet, oaktat de gemenskapsrättsliga bestämmelserna.

115 Budvar har påstått, vad beträffar det skydd som föreskrivs i det bilaterala avtalet, att vid antagandet att detta avtal är oförenligt med gemenskapsrätten föreligger hinder för gemenskapens institutioner enligt artikel 307 första stycket EG att tillämpa gemenskapens primär- och sekundärrätt fram till dess att problemet har lösts, vilket kan ske genom att det bilaterala avtalet hävs, om så skulle vara nödvändigt.

116 Det är enligt Budvar endast åtgärder som är tillåtna enligt folkrätten, såsom omförhandling eller tolkning av avtalet i enlighet med gemenskapsrätten, som kan utgöra lämpliga åtgärder för att undanröja det som eventuellt är oförenligt mellan ett avtal som ingåtts före en medlemsstats anslutning till Europeiska unionen och fördraget.

117 Det finns emellertid inga planer på att omförhandla det bilaterala avtalet. Dessutom följer det av ordalydelsen i artikel 7.1 i detta avtal, som inte kan tolkas på annat sätt, att det skydd som föreskrivs i avtalet för den ifrågavarande beteckningen är oberoende av om det föreligger någon risk för förväxling eller vilseledande.

118 Ammersin har gjort gällande att artikel 307 första stycket EG inte är tillämplig i målet vid den nationella domstolen, då Republiken Österrike inte hade några skyldigheter på grund av det bilaterala avtalet vid tidpunkten för dess anslutning till Europeiska unionen.

119 Republiken Österrike hade enligt Ammersin inga folkrättsliga skyldigheter före förbundskanslerns tillkännagivande, och således inte heller vid tidpunkten för dess anslutning till Europeiska unionen. Det föreligger inte heller någon folkrättslig sedvänja som skulle kunna innebära att de förevarande bilaterala avtalen fortfarande gällde efter delningen av Tjeckiska och Slovakiska federativa republiken.

120 Republiken Österrike åtog sig skyldigheterna enligt det bilaterala avtalet gentemot Tjeckiska republiken först genom förbundskanslerns tillkännagivande. I motsats till dess lydelse är detta tillkännagivande med andra ord av konstitutiv art.

121 Det är möjligt att tolka det bilaterala avtalet så, att det står i överensstämmelse med gemenskapsrätten i den meningen att beteckningen Bud endast är skyddad mot faktiskt vilseledande enligt detta avtal. Artikel 7.1 i detta avtal innebär inte ett absolut skydd, utan det föreskrivs att "de rättsliga eller administrativa åtgärder [får] vidtas som avser att bekämpa illojal konkurrens eller förhindra att otillåtna beteckningar används".

122 I österrikisk rätt och, närmare bestämt, de bestämmelser däri som avser illojal konkurrens föreskrivs att förbud mot användning av beteckningar endast kan meddelas beträffande beteckningar som används på ett vilseledande sätt.

123 Enligt Ammersin är det dessutom artikel 7.2 i det bilaterala avtalet som är tillämplig i målet vid den nationella domstolen, eftersom beteckningen American Bud, som används såsom registrerat varumärke, utgör en ändrad form av den skyddade beteckningen i den mening som avses i denna bestämmelse. Det föreligger en betydelsefull skillnad mellan detta varumärke och den skyddade beteckningen Bud — särskilt vad avser den form av varumärket som används som flasketikett. Varumärket uppfattas dessutom som ett självständigt märke av konsumenterna.

124 Härvid har Ammersin anfört att artikel 307 andra stycket EG innebär en närmare angivelse av den bestämmelse som återfinns i artikel 10 EG, i vilken en allmän lojalitetsplikt gentemot gemenskapen föreskrivs. Det följer bland annat av den rättspraxis som avser denna artikel att den nationella domstolen vid tillämpningen av nationell rätt i den utsträckning det är möjligt skall tolka den nationella rätten mot bakgrund av de överordnade gemenskapsrättsliga bestämmelsernas ordalydelse och syfte för att uppnå de mål som eftersträvas genom fördraget och på så sätt följa förordning nr 2081/92 och artikel 28 EG.

125 Den österrikiska regeringen har anfört att Republiken Österrike och Tjeckiska republiken har agerat i enlighet med den dominerande uppfattningen enligt vilken stater är bundna av de avtal som har ingåtts av de stater som har föregått dem. Kontinuitetsprincipen i situationer såsom den i målet vid den nationella domstolen uttrycks i artikel 34.1 i Wienkonventionen om statssuccession avseende traktater. Denna princip är dessutom förenlig med folkrättslig sedvänja. Efter upplösningen av den stat som föregick Tjeckiska republiken har inte giltigheten av de berörda bilaterala avtalen påverkats genom deras tillämpning på de bilaterala förhållandena mellan Republiken Österrike och Tjeckiska republiken.

126 Enligt nämnda regering kan förbundskanslerns tillkännagivande endast anses utgöra en förklaring.

127 Den österrikiska regeringen har dessutom erinrat om att, i enlighet med artikel 31.1 i Wienkonventionen om traktaträtten av den 23 maj 1969 "[skall] en traktat tolkas ärligt i överensstämmelse med den gängse meningen av traktatens uttryck sedda i sitt sammanhang och mot bakgrund av traktatens ändamål och syfte".

128 Enligt denna regering kan detta, med beaktande av den betydelse som relevanta bestämmelser i det bilaterala avtalet skall ges sedda i sitt sammanhang och mot bakgrund av dess ändamål och syfte, inte tolkas så att Bud endast, i egenskap av enkel eller indirekt geografisk härkomstbeteckning, har skydd mot risken för förväxling och inte ett absolut skydd. Det står klart att en sådan tolkning är utesluten.

129 Enligt den tyska regeringen innehåller det bilaterala avtalet rättigheter och skyldigheter som uppkom för Republiken Österrike före denna stats anslutning till Europeiska unionen. I enlighet med artikel 307 första stycket EG påverkas inte ett sådant avtal av gemenskapsrätten och det har således företräde framför denna rättsordning.

130 Den omständigheten att det tredje land som ingick det bilaterala avtalet, nämligen Tjeckoslovakiska socialistiska republiken, inte längre existerar, medför inte att denna tolkning kan ifrågasättas. Republiken Österrike — i likhet med Förbundsrepubliken Tyskland och, enligt den tyska regeringens kännedom, andra medlemsstater — har erkänt varaktigheten av huvuddelen av de internationella avtalen och har därmed agerat i enlighet med vad som är brukligt mellan staterna.

131 En tolkning av avtalet till fördel för gemenskapsrätten kan, enligt nämnda regering, endast ske i form av en ändring av det bilaterala avtalet efter det att omförhandling skett på bilateral nivå och, om detta misslyckas, i stället att detta avtal upphävs eller suspenderas. Under tiden har emellertid de nationella domstolarna rätt att skydda de ifrågavarande rättigheterna även om de är oförenliga med gemenskapsrätten. Denna regering har gjort gällande att den hänskjutande domstolen för övrigt inte har angivit om nämnda avtal kan sägas upp.

132 Den franska regeringen har påstått att det följer av förbundskanslerns tillkännagivande att de ifrågavarande bilaterala avtalen har varit gällande utan avbrott mellan Republiken Österrike och Tjeckiska republiken från den 1 januari 1993. Denna tidpunkt föregår Republiken Österrikes anslutning till Europeiska unionen. Detta tillkännagivande var inte ett beslut om att bibehålla det bilaterala avtalet från och med år 1997, utan innebar endast att det tillkännagavs och att enskilda informerades därom. Dessa avtal utgör således internationella rättsakter som ingicks före Republiken Österrikes anslutning och på vilka artikel 307 EG är tillämplig.

133 Det följer dessutom av domstolens rättspraxis att, i enlighet med folkrättsliga principer, ett internationellt avtal — i förevarande fall det bilaterala avtalet — kan utgöra hinder för senare gemenskapsnormer — i förevarande fall artikel 28 EG och relevanta bestämmelser i förordning nr 2081/92 — om detta avtal innebär att den ifrågavarande medlemsstaten åläggs skyldigheter vars fullgörande ännu kan påkallas av ett tredje land som är part i avtalet.

134 Enligt nämnda regering framgår det av denna rättspraxis att det ankommer på den nationella domstolen att undersöka huruvida ett sådant avtal är tillämpligt och att utreda vilka skyldigheter som föreligger i syfte att fastställa i vilken mån de utgör hinder för artikel 28 EG eller förordning nr 2081/92.

135 Den franska regeringen har dessutom gjort gällande att den tolkning som den hänskjutande domstolen har föreslagit innebär, i målet vid den nationella domstolen, ett åsidosättande av det bilaterala avtalet och den utgör således inte en enligt folkrätten tillåten åtgärd för att lösa problemet, för det fall nämnda avtal och gemenskapsrätten av domstolen anses vara oförenliga i den mening som avses i artikel 307 andra stycket EG.

136 Enligt nämnda regering följer det av ordalydelsen i artikel 7.1 i det bilaterala avtalet, som inte kan missförstås, att det är uteslutet att tolka denna bestämmelse så, att beteckningen Bud i egenskap av enkel och indirekt geografisk beteckning endast har skydd mot risken för vilseledande och följaktligen inte har ett absolut skydd. En sådan tolkning är således inte möjlig mot bakgrund av kravet på en gemenskapsrättskonform tolkning.

137 Kommissionen har anfört att artikel 307 EG är tillämplig på det bilaterala avtalet, eftersom detta avtal påverkar tillämpningen av fördraget och dessutom har ingåtts av Republiken Österrike med ett tredje land i god tid före nämnda medlemsstats anslutning till Europeiska unionen.

138 Frågan uppkommer emellertid huruvida artikel 307 första stycket EG även är tillämplig på ett avtal när, såsom i målet vid den nationella domstolen, detta avtal har fortsatt att gälla till fördel för den stat som har efterträtt det ursprungliga tredje landet genom en förklaring av myndigheterna i en medlemsstat efter anslutningen av sistnämnda stat.

139 Denna fråga leder även till frågan huruvida den berörda förklaringen är av konstitutiv art.

140 Kommissionen har gjort gällande att förbundskanslerns tillkännagivande endast har deklaratorisk verkan i enlighet med internationell rätt, eftersom ett avtal fortsätter att gälla om handlande från parternas sida visar att de anser att avtalet alltjämt gäller.

141 Det rör sig om en sakomständighet som det ankommer på den nationella domstolen att bedöma. Kommissionen har anfört att det inte finns några uppgifter i handlingarna i målet som tyder på att parterna inte önskade att de ifrågavarande bilaterala avtalen skulle fortsätta att gälla.

142 Kommissionen har dragit slutsatsen att artikel 307 första stycket EG är tillämplig i målet vid den nationella domstolen och att fördraget följaktligen inte påverkar vare sig de rättigheter eller de skyldigheter som följer av det bilaterala avtalet.

Domstolens svar

143 Denna fråga skall besvaras eftersom det framgår av svaret på den andra frågan att artikel 28 EG, vid antagandet att beteckningen Bud inte skall anses hänvisa direkt eller indirekt till den geografiska härkomsten för de produkter som den hänför sig till, utgör hinder för det skydd som nämnda beteckning har enligt de ifrågavarande bilaterala avtalen.

144 Det följer av artikel 307 första stycket EG att de rättigheter och skyldigheter som följer av ett avtal som har ingåtts före en medlemsstats anslutning mellan denna sistnämnda stat och ett tredje land inte påverkas av bestämmelserna i fördraget.

145 Denna bestämmelse har till syfte att, i enlighet med folkrättsliga principer, klargöra att tillämpningen av EG-fördraget inte påverkar den berörda medlemsstatens åtagande att respektera de rättigheter för tredje land som följer av ett tidigare avtal och att uppfylla sina skyldigheter enligt detta avtal (se, bland annat, dom av den 4 juli 2000 i mål C-84/98, kommissionen mot Portugal, REG 2000, s. I-5215, punkt 53).

146 För att fastställa om ett tidigare ingånget internationellt avtal kan utgöra hinder för att tillämpa en gemenskapsrättslig norm, är det följaktligen av betydelse att undersöka om den berörda medlemsstaten enligt avtalet åläggs skyldigheter vars fullgörande ännu kan påkallas av de tredje länder som är parter i avtalet (se, för ett liknande resonemang, bland annat, dom av den 10 mars 1998 i de förenade målen C-364/95 och C-365/95, T. Port, REG 1998, s. I-1023, punkt 60).

147 I förevarande fall är det klarlagt att skyddet för beteckningen Bud föreskrivs i de ifrågavarande bilaterala avtalen som ingicks mellan Tjeckoslovakiska socialistiska republiken och Republiken Österrike i god tid före den senare statens anslutning till Europeiska unionen.

148 Det förefaller även framgå av de ifrågavarande bilaterala avtalen, särskilt av artikel 7.1 i det bilaterala avtalet, att de för Republiken Österrike innehåller skyldigheter vars fullgörande kunde påkallas av Tjeckoslovakiska socialistiska republiken.

149 Frågan uppkommer emellertid huruvida Tjeckiska republiken har rättigheter enligt nämnda avtal som den kan kräva att Republiken Österrike iakttar.

150 Tjeckiska och Slovakiska federativa republiken, som tidigare hade ersatt Tjeckoslovakiska socialistiska republiken, upphörde efter delningen den 1 januari 1993 att existera och efterträddes på de respektive delarna av sitt territorium av två nya suveräna stater, nämligen Tjeckiska republiken och Republiken Slovakien.

151 Det skall således utredas huruvida de ifrågavarande bilaterala avtal som ingicks av Tjeckoslovakiska socialistiska republiken fortsatte att gälla efter delningen av Tjeckiska och Slovakiska federativa republiken, inom ramen för en sådan statssuccession. Detta gäller särskilt de rättigheter som Tjeckiska republiken har

enligt dessa avtal, såsom dem som är i fråga i målet vid den nationella domstolen. Frågan är således huruvida dessa rättigheter samt motsvarande skyldigheter som åligger Republiken Österrike har bibehållits efter nämnda delning och således fortfarande gällde vid tidpunkten för Republiken Österrikes anslutning till Europeiska unionen.

152 Det är klarlagt att det vid tidpunkten för nämnda delning förelåg en vedertagen internationell praxis som grundades på kontinuitetsprincipen. Av denna praxis framgår att för så vitt inte en av de stater som är part i ett bilateralt avtal har uttryckt något önskemål om att omförhandla eller upphäva avtalet, anses ett sådant avtal i princip gälla gentemot stater som efterträder en delad stat.

153 Det förefaller som om kontinuitetsprincipen, med denna tolkning, utgör, åtminstone vad avser det särskilda fallet med fullständig delning av stater och oaktat möjligheten att säga upp eller omförhandla avtalen, en princip som det var vedertaget att hänvisa till vid tidpunkten för den ifrågavarande delningen.

154 Under alla omständigheter, och utan att det är nödvändigt för domstolen att avgöra huruvida denna kontinuitetsprincip utgjorde en folkrättslig sedvänja vid tidpunkten för delningen av Tjeckiska och Slovakiska federativa republiken, kan det inte ifrågasättas att tillämpningen av denna princip i internationell avtalsrättslig praxis vid denna tidpunkt var förenlig med folkrätten.

155 Under dessa omständigheter skall det undersökas huruvida Republiken Österrike respektive Tjeckiska republiken verkligen har avsett att tillämpa kontinuitetsprincipen på de ifrågavarande bilaterala avtalen och huruvida det föreligger något som tyder på deras avsikter i detta hänseende, vad beträffar tidsperioden mellan nämnda delning och Republiken Österrikes anslutning till Europeiska unionen.

156 Såsom bland annat framgår av det tjeckiska nationella rådets beslut av den 17 december 1992 och av artikel 5 i grundlag nr 4/1993 (se punkterna 25 och 26 i förevarande dom), har Tjeckiska republiken uttryckligen godtagit att kontinuitetsprincipen automatiskt tillämpas.

157 Vad beträffar Republiken Österrikes inställning förefaller det som om denna stat traditionellt sett har förespråkat principen "tabula rasa", enligt vilken, förutom beträffande avtal om avgränsning av staternas territorium eller när det föreligger ett avtal där motsatsen uttryckligen föreskrivs, de avtal som ingås av en stat automatiskt förfaller när denna stat efterträds av en annan stat.

158 Frågan uppkommer emellertid huruvida Republiken Österrike, vid en statssuccession där den äldre staten delas upp i sin helhet och beträffande bland annat de ifrågavarande bilaterala avtalen, hade för avsikt att tillämpa den princip som har angivits i föregående punkt.

159 Såsom generaladvokaten har anfört i punkterna 141 och 142 i sitt förslag till avgörande förefaller det framgå såväl av de österrikiska domstolarnas rättspraxis som av den omständigheten att Republiken Österrike, bland annat avseende Tjeckiska republiken, har sagt upp, dock endast för framtiden, vissa avtal som ingåtts med Tjeckoslovakiska socialistiska republiken att nämnda medlemsstats praxis, inklusive under tidsperioden mellan delningen av Tjeckiska och Slovakiska federativa republiken och Republiken Österrikes anslutning till Europeiska unionen, tyder på att den frångått tillämpningen av principen tabula rasa.

160 Österrikisk praxis avseende de stater som efterträdde Tjeckiska och Slovakiska federativa republiken förefaller vara grundad på den pragmatiska inställningen att de bilaterala avtalen är tillämpliga om de inte har sagts upp av någon av parterna. En sådan praxis leder till i stort sett samma resultat som det som följer av tillämpningen av kontinuitetsprincipen.

161 Det åligger den hänskjutande domstolen att undersöka huruvida Republiken Österrike, vid något tillfälle mellan delningen av Tjeckiska och Slovakiska federativa republiken den 1 januari 1993 och förbundskanslerns tillkännagivande år 1997, har tillkännagivit avsikten att omförhandla eller säga upp de ifrågavarande bilaterala avtalen.

162 Om så är fallet rör det sig om en särskilt betydelsefull omständighet eftersom Tjeckiska republiken, såsom har angivits i punkt 156 i förevarande dom, vid delningen av den stat som den efterträdde tydligt tillkännagav åsikten att de avtal som ingåtts med denna stat fortfarande skulle gälla. Tjeckiska republiken har med andra ord uttryckligen förbehållit sig rätten att gentemot Republiken Österrike göra gällande de rättigheter som den har enligt de bilaterala avtalen i egenskap av efterträdande stat.

163 Betydelsen av denna omständighet bekräftas för övrigt av syftet med artikel 307 första stycket EG, som avser att möjliggöra för en medlemsstat att iaktta de rättigheter som tredje länder kan göra gällande på grundval av ett avtal som föregick nämnda stats anslutning till Europeiska unionen i fall såsom det som är i fråga i målet vid den nationella domstolen (se punkt 145 i förevarande dom).

164 Det ankommer på den hänskjutande domstolen att undersöka huruvida Republiken Österrike respektive Tjeckiska republiken, i målet vid den nationella domstolen, verkligen har önskat tillämpa kontinuitetsprincipen på de ifrågavarande bilaterala avtalen.

165 Vad beträffar Republiken Österrike skall det vidare preciseras att det inte på förhand kan uteslutas att en avsiktsförklaring i detta hänseende, även om den gjorts med viss försening, nämligen först år 1997, kan beaktas för att slutgiltigt fastställa denna medlemsstats avsikt att godta Tjeckiska republiken såsom part i de ifrågavarande bilaterala avtalen och att anse att tillämpningen av dessa i förevarande fall omfattas av tillämpningsområdet för artikel 307 första stycket EG.

166 Det skulle förhålla sig på annat vis om Republiken Österrike i stället, vid något tillfälle före förbundskanslerns tillkännagivande, redan tydligt hade uttryckt motsatt önskemål.

167 Om den hänskjutande domstolen, vid den undersökning som ankommer på den bland annat mot bakgrund av det som framkommer genom denna dom, drar slutsatsen att Republiken Österrike, vid tidpunkten för dess anslutning till Europeiska unionen, var bunden av de ifrågavarande bilaterala avtalen gentemot Tjeckiska republiken, följer det härav att nämnda avtal kan anses utgöra rättsakter som har ingåtts före denna anslutning till Europeiska unionen i den mening som avses i artikel 307 första stycket EG.

168 Det skall tilläggas att medlemsstaterna enligt andra stycket i denna bestämmelse är skyldiga att vidta alla lämpliga åtgärder för att undanröja oförenligheter mellan ett avtal som ingåtts före en medlemsstats anslutning och fördraget.

169 Härav följer att den hänskjutande domstolen skall undersöka hur eventuella oförenligheter mellan det bilaterala avtalet och fördraget kan undvikas genom att i den utsträckning det är möjligt och med beaktande av folkrätten göra en gemenskapsrättskonform tolkning av avtalet.

170 Om det visar sig vara omöjligt att göra en gemenskapsrättskonform tolkning av ett avtal som ingåtts före anslutningen av en medlemsstat till Europeiska unionen, har denna stat rätt att inom ramen för artikel 307 EG vidta lämpliga åtgärder. Samma stat är emellertid ändå skyldig att undanröja bestämmelser i det avtal som de har ingått före anslutningen, och som är oförenliga med fördraget. Om denna medlemsstat möter svårigheter som gör att det är omöjligt att ändra avtalet i fråga, är det således inte uteslutet att medlemsstaten kan vara skyldig att säga upp avtalet (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal, punkt 58).

171 Härvid skall det påpekas att det i artikel 16.3 i det bilaterala avtalet föreskrivs att de två avtalsslutande parterna skriftligen och på diplomatisk väg kan säga upp avtalet med ett års varsel.

172 Till dess att eventuella oförenligheter mellan ett avtal som ingåtts före anslutningen av den berörda medlemsstaten till Europeiska unionen och fördraget har undanröjts, genom de åtgärder som avses i artikel 307 andra stycket EG, har denna stat enligt det första stycket i nämnda artikel rätt att fortsätta att tillämpa ett sådant avtal så vitt det innehåller skyldigheter som denna stat skall fullgöra enligt folkrätten.

173 Mot bakgrund härav skall den tredje och den fjärde frågan besvaras så, att artikel 307 första stycket EG skall tolkas så, att den ger en nationell domstol i en medlemsstat, med förbehåll för de undersökningar som ankommer på den bland annat mot bakgrund av det som framkommer genom denna dom, rätt att tillämpa bestämmelser i bilaterala avtal, såsom dem som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, mellan denna stat och ett tredje land om skydd för en beteckning från detta tredje land, även om dessa bestämmelser visar sig vara oförenliga med bestämmelser i fördraget, mot bakgrund av att det rör sig om en skyldighet som följer av avtal som ingåtts innan den berörda medlemsstaten anslöt sig till Europeiska unionen. Till dess att eventuella oförenligheter mellan ett avtal som ingåtts före anslutningen av den berörda medlemsstaten till Europeiska unionen och nämnda fördrag har undanröjts, genom de åtgärder som avses i artikel 307 andra stycket EG, har denna stat enligt det första stycket i nämnda artikel rätt att fortsätta att tillämpa ett sådant avtal så vitt det innehåller skyldigheter som denna stat skall fullgöra enligt folkrätten.

Rättegångskostnader

174 De kostnader som har förorsakats den österrikiska, den tyska och den franska regeringen samt kommissionen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen,

är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

angående de frågor som genom beslut av den 26 februari 2001 har ställts av Handelsgericht Wien — följande dom:

1) Artikel 28 EG och rådets förordning (EEG) nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel, i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 535/97 av den 17 mars 1997, utgör inte något hinder för tillämpningen av en bestämmelse i ett bilateralt avtal mellan en medlemsstat och ett tredje land, enligt vilken en enkel och indirekt geografisk härkomstbeteckning i detta tredje land har ett skydd i den importerande medlemsstaten, oberoende av om det föreligger någon risk för vilseledande eller inte och detta skydd innebär att import av varor som lagligen saluförs i en annan medlemsstat kan hindras.

2) Artikel 28 EG utgör hinder för tillämpningen av en bestämmelse i ett bilateralt avtal mellan en medlemsstat och ett tredje land, enligt vilken en beteckning som varken direkt eller indirekt i detta land hänför sig till produktens geografiska härkomst har ett skydd i den importerande medlems-

staten, oberoende av om det föreligger någon risk för vilseledande eller inte, och detta skydd innebär att import av varor som lagligen saluförs i en annan medlemsstat kan hindras.

3) Artikel 307 första stycket EG skall tolkas så, att den ger en nationell domstol i en medlemsstat, med förbehåll för de undersökningar som ankommer på den bland annat mot bakgrund av det som framkommer genom denna dom, rätt att tillämpa bestämmelser i bilaterala avtal, såsom dem som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, mellan denna stat och ett tredje land om skydd för en beteckning från detta tredje land, även om dessa bestämmelser visar sig vara oförenliga med bestämmelser i EG-fördraget, mot bakgrund av att det rör sig om en skyldighet som följer av avtal som ingåtts innan den berörda medlemsstaten anslöt sig till Europeiska unionen. Till dess att eventuella oförenligheter mellan ett avtal som ingåtts före anslutningen av den berörda medlemsstaten till Europeiska unionen och nämnda fördrag har undanröjts, genom de åtgärder som avses i artikel 307 andra stycket EG, har denna stat enligt det första stycket i nämnda artikel rätt att fortsätta att tillämpa ett sådant avtal såvitt det innehåller skyldigheter som denna stat skall fullgöra enligt folkrätten.

Skouris Jann Timmermans

Gulmann Cunha Rodrigues Edward

La Pergola Puissochet Schintgen

Colneric von Bahr

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 18 november 2003.

R. Grass V. Skouris

Justitiesekreterare Ordförande